

Vi ska vara rädda om våra riksintressen!

Allmän beskrivning av riksintressen

I miljöbalken 3 kap 6§ står det ”Områden som är av riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.” Om ett allmänt intresse pekats ut som riksintresse får ingen exploatering ske som påtagligt kan skada värdet av riksintresset. Riksintressen kan utgöras av antingen ett bevarandeintresse eller ett nyttjandeintresse och ska skyddas för att så långt som möjligt bevaras opåverkade eller som en strategisk resurs. Om det är fråga om en avvägning mellan olika konkurrerande riksintressen, t ex mellan ett naturvårdsintresse och ett intresse av att exploatera en mineralfyndighet, måste en avvägning ske emellan dem. Det ändamål som på lämpligaste sätt främjar god hushållning ska då prioriteras. Samma sak gäller om det är fråga om andra konkurrerande intressen. De grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden anges i första avdelningen 3 kap miljöbalken. Här anges vilka nyttjande och bevarandeintressen som är eller kan utpekade vara av riksintresse.

Bevarandeintressen

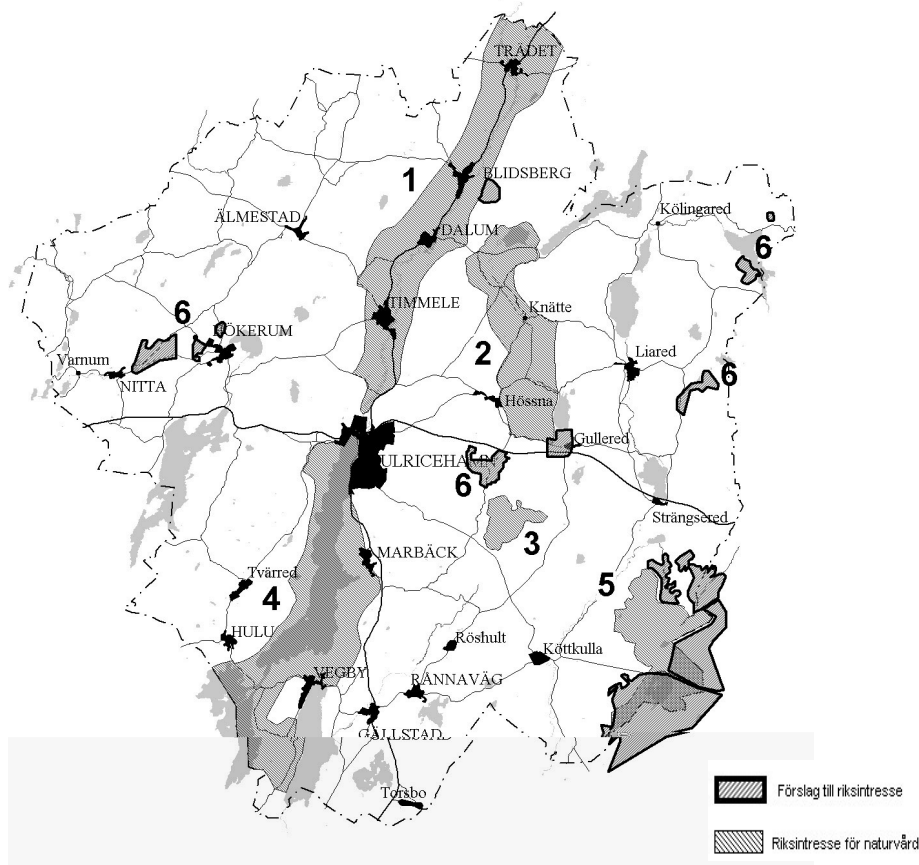
- Stora oexploaterade områden - ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdets karaktär. Kan vara stora sammanhängande områden på landsbygden.
- Ekologiskt särskilt känsliga områden - ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. Paragrafen gäller främst områden med instabila produktionsförhållanden och områden som inrymmer växt- och djurarter som är utrotningshotade mm.
- Områden av betydelse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv – kan gälla områden viktiga för fågelliv, floran, badmöjligheter, strövmöjligheter mm.

Nyttjandeintressen

- Jordbruksmark och skogsmark – Jordbruksmark får endast tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Betydelsefull skogsmark ska så långt möjligt skyddas från åtgärder som påtagligt kan skada ett rationellt skogsbruk.
- Fiske, vattenbruk och rennäring - betydelsefulla områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringarnas bedrivande.
- Ämnen och material - betydelsefulla områden ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra ett nyttjande av resursen.
- Produktion och försörjning - områden som är betydelsefulla för energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning och avfallshantering ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett nyttjande.
- Totalförsvaret

Områden riksintresse för naturvård (MB Kap 3)

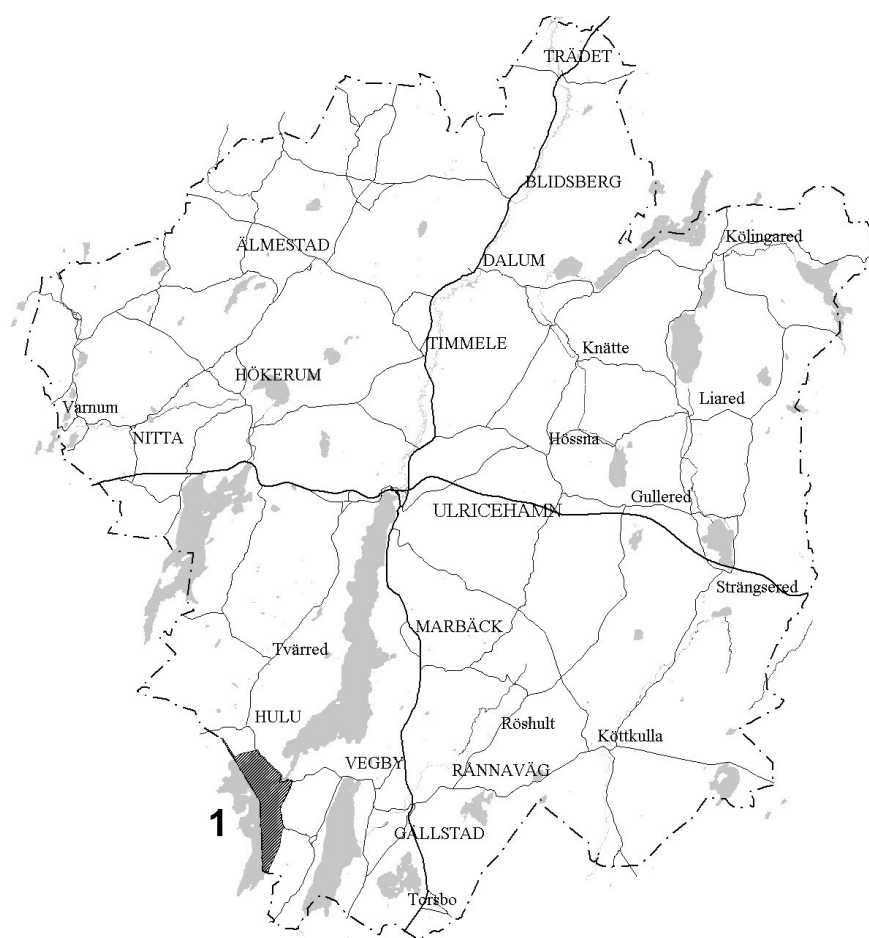
1. Ätradalen - representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmarker och naturlig slåttermark. Geologiska värden, viktiga rastlokaler för flyttande fågel, rik- och källkärr med rik flora.
2. Hössnadalen och Gullered - representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmarker och naturlig slåttermark. Rik- och källkärr med rik flora.
3. Ära- och Rullamossen - månformigt myrkomplex med representativa moss- och kärrtyper.
4. Åsundenområdet – stor mesotrof spricksjö med mycket hög biologisk funktion och förekomst av rödlistade arter. Kring sjöarna finns stora ädellövskogar med en rik och varierad lundflora. Även odlingslandskapet utgör ett viktigt inslag.
5. Komosse – stort, relativt orört och representativt mosskomplex. Området är botaniskt intressant och fågellivet är rikt.
6. Nya riksintressen, beslutade år 2000, samtliga odlingslandskap. Brunseryd-Lilla Rydet-Gravsjö, Hulegårde, Vråna, Kinnared, Hökerum.

Riksintresse för naturvård med förslag till utökning. I huvudsak utgör kompletteringen odlingslandskap eller enskilda ängs- eller hagmarker.

Områden av riksintresse för friluftslivet

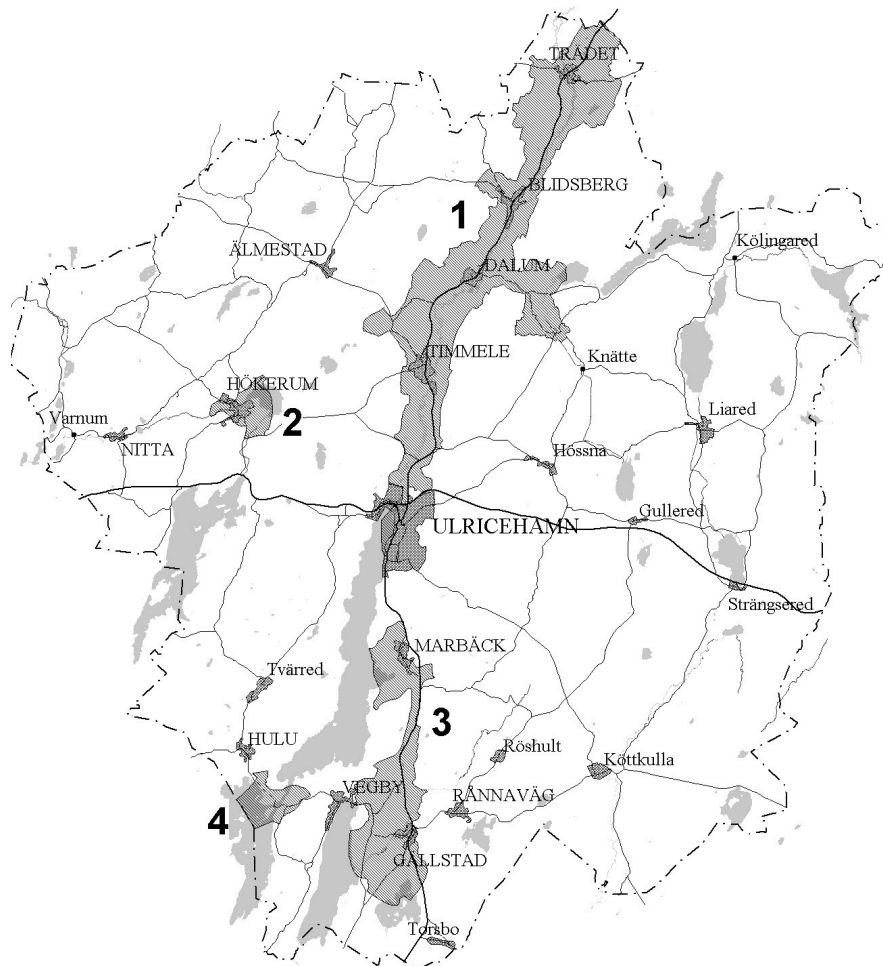
1. Yttre Åsunden – Torpasjöområdet: ett värdefullt omväxlande kulturlandskap med sjöutblickar, öppna odlingsmarker, hagar och ekskogar av stort natur-, kulturhistoriskt och socialt värde. För friluftslivet finns goda förutsättningar för strövande, cykelturer, bad, båtsport, kanoting och fritidsfiske. Området ligger delvis i Borås och Tranemo kommuner.

Riksintresse för friluftsliv

Områden av riksintresse för kulturmiljö

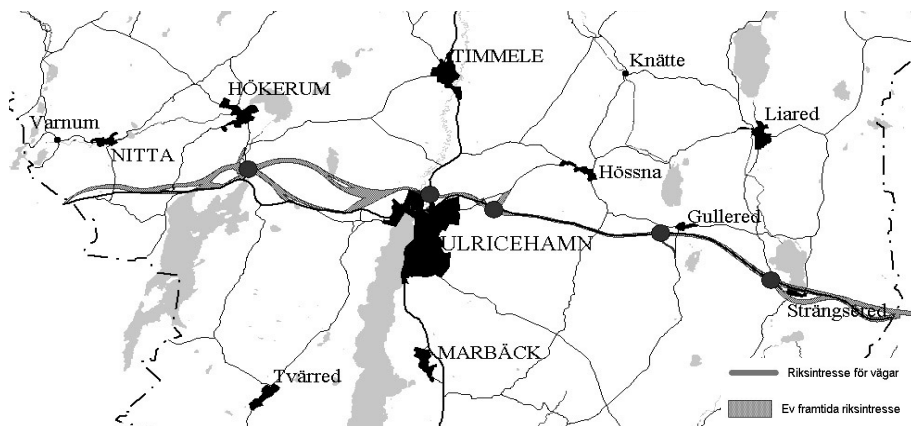
1. Ätrans dalgång – Dalgångsbygd som haft stor betydelse för kommunikationer och kulturimpulser mellan Syd- och Mellansverige. Detta syns bl a i Ulricehamns medeltida stadsbildning. Ulricehamns stadskärna har i huvudsak ett medeltida gatunät och en torgbildning med medeltida kyrka och rådhus från 1789 samt en småskalig bebyggelse från 1700- och 1800-talen. Fornlämningar, byar och herrgårdsmiljöer avspeglar ett mycket långt kontinuerligt landskapsutnyttjande som sträcker sig tillbaka till stenåldern. Vinsarps gård har ett mycket stort kulturhistoriskt värde. Stenhuset och corpes de logiet har under 1999 förklarats som byggnadsminne. I området mellan Vinsarp och Åfärd finns ett stort antal fornlämningar från främst stenåldern och bronsåldern.
2. Vädersholm – Centralbygd med fornlämningsmiljö som avspeglar områdets framträdande roll under järnåldern och dess strategiska betydelse under medeltiden. Storchögar, gravfält, ensamliggande gravar och runstenar förekommer i området. Södra Vings kyrka från 1100-talet och Vädersholms medeltida borgruin är intressanta byggnadsverk.
3. Marbäck - Södra Säm – Gällstad – Området sträcker sig från Marbäck i norr till Bystadsjön i söder och innehåller ett stort antal fornlämningar från hela den förhistoriska perioden. Här hittades det 10 000-åriga skelettet kallat Bredgårdsmannen. Äldre vägstrukturer, medeltida kyrkomiljöer, bymiljöer med outskiftad bebyggelse och välbevarade byggnader som i Götåkra by eller vid Kärrabo gör området intressant. Agrarhistoriskt intressant odlingslandskap med ängs- och hagnmarker samt herrgårdsmiljöer finns vid Näsboholm och Källebacka.
4. Fästeredssund – Fornlämningarna runt Yttre Åsunden omspannar hela den förhistoriska tiden. På Ängsö finns en stor koncentration av fornlämningar och vid Fästered har en medeltida befästningsanläggning funnits. Välbevarade kulturlandskapsavsnitt och herrgårdsmiljöer ger området en unik prägel.

Riksdalen
Riksintresse för kulturmiljö

Områden av riksintresse för kommunikationer

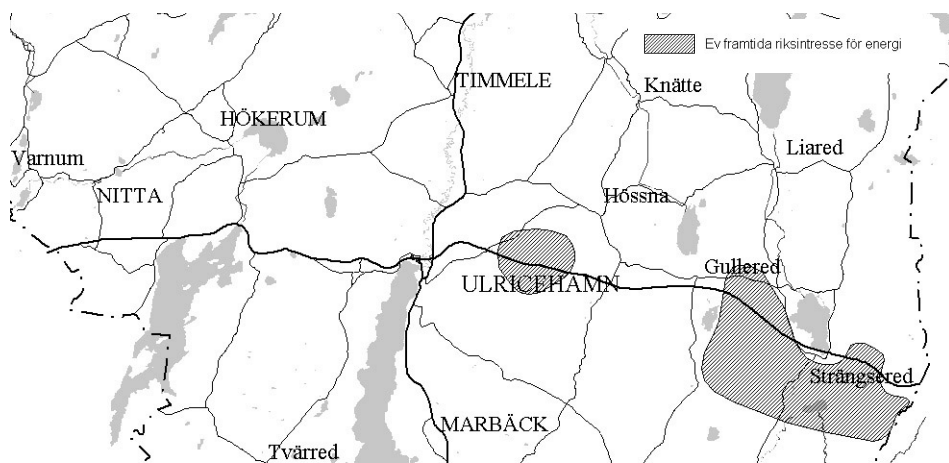
Riksväg 40, befintlig sträckning. Även vägkorridoren för ombyggnadssträckan kan i framtiden bli riksintresse. Götalandsbanan är också ett möjligt framtida riksintresse för kommunikationer.

Riksdalen
Riksintresse för vägar samt möjligt framtida riksintresse för vägar enligt utredningar 2001/2002

Område av riksintresse för energi

Detta område, med vindenergi över 2400 Kwh per kvm och år, har ringa konflikter med riksintressena för naturvård och kulturmiljö eller de stora opåverkade områdena, bebyggelse och andra konkurrerande intressen. Området kan därför vara ett potentiellt riksintresse för energi.

Möjligt framtida riksintresse för energi

Totalförsvaret

I kommunen finns intresseområden för totalförsvaret som av sekretesskäl inte kan redovisas i kartmaterialet. Försvarsintresset är i sådana områden främst inriktat mot att följa olika förändringar i markanvändningen. I de fall intressen berörs i plan- eller lovärenden eller ärenden om förhandsbesked, inhämtas yttrande från berörd förbandsenhet och en särskild prövning sker i byggnadsnämnden. Om byggnadsnämnden fattar beslut som inte är i överensstämmelse med försvarsintresset kan beslutet komma att överprövas av länsstyrelsen eller om beslut om sådan överprövning inte har fattats, överklagas av Försvarsmakten.

Planeringsunderlag

Regionalt Underlags Material, RUM. Länsstyrelsen Västra Götaland.
 Analys av stora opåverkade områden – Länsstyrelsen i Västra Götaland – rapport 1998:21